

Tantárgy neve: Természet- és tájvédelem

- Kód: PMTKONB135G
- Szemeszter: ta
- Kreditszám: 3
- Órák száma (ea/gy/lab): 2 ea/hét
- Számonkérés módja: f
- Előfeltételek: Biológia (PMTKONB120G)
- Tantárgy felelős: dr. Pécz Tibor, tudományos főmunkatárs
- Tantárgy koordinátor: dr. Pécz Tibor, tudományos főmunkatárs
- Időpont, helyszín: kedd 7.45–9.15, A205

Rövid leírás:

Természetvédelmi alapfogalmak, természetvédelem céljai. Védett területek, terület nélkül védett értékek. A természetvédelem nemzetközi és hazai története. A természetvédelem tárgyai, a védett természeti értékek csoportosítása. A természetvédelem feladatai, védetté nyilvánítás. Csoportos védetté nyilvánítás. Természetvédelmi nyilvántartások. Védetté nyilvánító hatóságok. A természetvédelmi értékek birtokbavétele. A természetvédelmi értékeket veszélyeztető tényezők feltárása, a károk megelőzése, felmérése és elhárítása. A helyreállítási, fenntartási és fejlesztési tervek elkészítése. A természetvédelmi értékek bemutatása. A természetvédelmi kezelés, fenntartás: természetgazdálkodás, idegenforgalom. A természetvédelem eszközei: jogi szabályozás, az 1996. évi természetvédelmi törvény és módosítása. A természetvédelem szervezete. A védett területeken megengedett tevékenységek. Természetvédelmi tájékoztatás, műszaki tervek. A természetvédelem szakember-ellátottsága; főfelügyelő, felügyelő, körzetvezető, területkezelő, őr. Természetvédelmi képzés. A természetvédelem arculata. Magyarország nemzeti parkjai.

Általános követelmények:

A foglalkozásokon minimum 70%-os részvétel, zárthelyi dolgozatok teljesítése a félévközi jegy megszerzéséért.

Cél:

A tárgy alapvető szakmai célja a magyarországi természet- és tájvédelmi gondolkodás, struktúra és jogszabályok megismerése, valamint illeszkedése a nemzetközi gyakorlatba.

Módszer:

Előadás projektoros kivetítéssel, ill. személyes konzultáció az órák után vagy minden héten a Környezetmérnöki Tanszék B007-es iroda hirdetőjén feltüntetett helyszínen és időpontban.

Irodalom:

Pájer József (2002): Természetvédelem az ezredfordulón. Szaktudás Kiadó Ház. Budapest.
Rakonczay Zoltán (1998): Természetvédelem. Mezőgazdasági Szaktudás Kiadó. Budapest.
Margóczy Katalin (1999): Természetvédelmi biológia. Jatepress. Szeged.
Standovár Tibor–Primack, R.B. (2001): A természetvédelmi biológia alapjai. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. Budapest.
Csima P.–Gergely A.–Kiss G.–Módosné Bugyi I. (2004): Természetvédelem. Védett területek tervezése. BKÁE. Tájépítészeti –védelmi és fejlesztési Kar. Budapest.
Kubinszky Mihály (1995): Táj + építészet. Mezőgazdasági Kiadó. Budapest.

Bodnár L.–Fodor I.–Lehmann A. (1999): Magyarország környezet- és természetvédelme. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. Budapest.

Kerényi A. (2003): Európa természet- és környezetvédelme. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. Budapest.

Kaán Károly (1931): Természetvédelem és természeti emlékek. Révai Testvérek Irodalmi Intézet Rt. Budapest.

§1996. évi LIII. törvény a természet védelméről

A természet védelméhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek

Követelmények a szorgalmi időszakban:

Az előadásokon való aktív részvétel a TVSZ alapján (70%), valamint 2 db ZH sikeres megírása a követelmények szerint. 2 db ZH teljesítése – egyenként min. 26 pont (max. 50), összesen min. 53 pont (max. 100). Figyelem! Mindkét ZH nem lehet minimum pontos (26 p).

Követelmények a vizsgaidőszakban: –

Pótlások:

A ZH-k egyszer a szorgalmi időszakban, egyszer pedig a vizsgaidőszak első hetében, azaz összesen két alkalommal pótolhatók és javíthatók.

Félévközi ellenőrzések (beszámolók, zárthelyi dolgozatok) számát, témakörét és időpontját, pótlásuk és javításuk lehetőségét:

1. ZH a tananyagból a 7. okt. héten, 2. ZH a 14. okt. héten, pótlásuk először a 15. okt. héten, másodszer a vizsgaidőszak első hetében.

Vizsga jellege (szóbeli, írásbeli, vagy mindkettő): –

Érdemjegy kialakítása:

A félévközi jegy kialakítása – a két zárthelyi és az órai aktivitás alapján – a következő pontszámhatárok szerint kerül minősítésre:

88–100 pont jeles (5) 77–87 pont jó (4)

66–76 pont közepes (3) 53–65 pont elégséges (2)

0–52 pont nem teljesítette/aláírás megtagadva (0)

Program (előadás):

- 1. hét:** Bevezetés, tájékoztatás. Természetvédelmi alapfogalmak, természetvédelem céljai. Védett területek, terület nélkül védett értékek.
- 2. hét:** A természetvédelem nemzetközi és hazai története.
- 3. hét:** A természetvédelem tárgyai, a védett természeti értékek csoportosítása.
- 4. hét:** A természetvédelem feladatai, védetté nyilvánítás. Csoportos védetté nyilvánítás. Természetvédelmi nyilvántartások. Védetté nyilvánító hatóságok. A természetvédelmi értékek birtokbavétele.
- 5. hét:** A természetvédelmi értékeket veszélyeztető tényezők feltárása, a károk megelőzése, felmérése és elhárítása.
- 6. hét:** A helyreállítási, fenntartási és fejlesztési tervek elkészítése. A természetvédelmi értékek bemutatása.

- 7. hét:** A természetvédelmi kezelés, fenntartás: természetgazdálkodás, idegenforgalom. 1. ZH
- 8. hét:** A természetvédelem eszközei: jogi szabályozás, az 1996. évi természetvédelmi törvény és módosítása. A természetvédelem szervezete.
- 9. hét:** *Tavaszi szünet.*
- 10. hét:** A védett területeken megengedett tevékenységek.
- 11. hét:** Természetvédelmi tájékoztatás, műszaki tervek. A természetvédelem szakember-ellátottsága: főfelügyelő, felügyelő, körzetvezető, területkezelő, őr. Természetvédelmi képzés. A természetvédelem arculata.
- 12. hét:** Magyarország nemzeti parkjai I.
- 13. hét:** *Oktatási szünet: május 1.*
- 14. hét:** 2. ZH, Magyarország nemzeti parkjai II.
- 15. hét:** Pótlások.

A részletes tantárgyprogram változtatásának jogát fenntartom!

Pécs, 2018. február 05.

dr. Pécz Tibor
tudományos főmunkatárs